

Nieuwsbrief

Solidariedade – december 2022

Goede vrienden,

Terwijl de Rode Duivels met schaamrode wangen hun valiezen aan het maken zijn om naar waar dan ook terug te vliegen, geef ik in deze aflevering van Solidariedade een kort reis- en werkverslag van een bezoek aan de groepen van het adoptieproject Agata Smerala, dat ik hier in Bahia coördineer. Het doet telkens deugd te mogen zien hoe er ook in moeilijke tijden door vele verantwoordelijken hard gewerkt wordt om aan de armste kinderen, adolescenten, jongeren en hun families niet alleen materiële noodhulp te bieden maar ook om met hen te blijven ijveren voor verandering van hun situatie en nieuwe toekomstperspectieven te bieden.

Ook in Acopamec blijven we niettegenstaande de beperkingen en tijdelijke heropflakkingen van het coronavirus in dezelfde lijn verder werken. In oktober hebben we een speciaal programma kunnen uitbouwen om het 32-jarig bestaan van de instelling toch niet ongemerkt te laten voorbijgaan.

Zowel in binnen- als buitenland werd de presidentsverkiezing in Brazilië van dichtbij gevolgd. Er stond heel veel op het spel, niet alleen voor Brazilië maar eigenlijk voor de hele wereld, vooral dan met betrekking tot de bescherming van het Amazonewoud en de invloed ervan op de klimaatveranderingen.

Deze nieuwsbrief, die digitaal verspreid wordt maar ook nog gedrukt toegestuurd wordt aan wie dit wenst, handelt over deze drie thema's.

Bij deze wens ik aan allen reeds een Zalig Kerstmis. De komst van de Prins der Vrede houdt in elk geval de hoop levendig dat er ooit toch eens een einde kan komen aan oorlog en geweld, niet alleen in Oekraïne, maar op vele andere plaatsen in de wereld. Vrede zal wel altijd een mooie droom blijven, maar het loont alvast de moeite ons te blijven inzetten om ze toch plaatselijk en misschien toch ook in de mate van het mogelijke een beetje wereldwijd dichterbij te brengen.

Dat 2023 voor allen een jaar van gerechtigheid, solidariteit en vrede moge zijn,

Met genegen groeten,

Michel

Salvador, december 2022

Beschouwingen bij de Braziliaanse presidentsverkiezingen

Er werd in Brazilië en blijkbaar ook in heel wat andere landen, waaronder België met spanning uitgekeken naar de presidentsverkiezingen van oktober. Overal werd de vraag gesteld of Bolsonaro, de Braziliaanse Trump het zou halen van de terug opkomende Lula. De huidige president had in de ogen van velen naast een aantal fanatieke aanhangers ook heel wat mensen die zijn gedrag en bombastische uitspraken meer dan moe waren. Die moeheid leek zoals de verkiezingsuitslagen zouden aantonen sterker te zijn in het buitenland dan in het eigen land.

Jair Bolsonaro

Luiz Inácio Lula da Silva

1. De kiesstrijd

De opiniepeilingen voor de stembusgang leken een vrij gemakkelijke overwinning van Lula reeds aan te wijzen in de eerste ronde, maar dit bleek een grote misrekening. Vele mensen hadden een vervalst antwoord gegeven als ze naar hun stemgedrag gevraagd werden. Lula haalde bij de eerste stemronde op 2 oktober wel 48,4 procent van de stemmen, maar Bolsonaro bereikte 43,2 procent. Dit was maar een verschil van 5%. Doordat er in Brazilië 50% +1 van de stemmen nodig zijn om bij de eerste ronde verkozen te worden, konden we ons dus opmaken voor een tweede stembeurt die op 30 oktober zou plaatsvinden. Dit betekende meteen een verhoogde druk en een verlenging van een kiescampagne beneden alle peil. Bolsonaro gaf daarbij duidelijk de toon aan. Hij ging stelselmatig de echte problemen van het land uit de weg en begon een venijnige lastercampagne tegen Lula met verdachtmakingen, scheldpartijen en leugens. Ook de sociale media werden op grote schaal ingeschakeld om die campagne te ondersteunen. Het werd zelfs zo erg dat het Hoge Kiesgerecht herhaaldelijk moest ingrijpen om een minimum aan eerlijkheid te garanderen en al te erge misbruiken toch enigszins af te remmen. Het was trouwens ook voortdurend nodig om de elektronische kiesurnes te verdedigen tegen de verdachtmaking van onbetrouwbaarheid. Constante aanvallen op de wereldwijd erkende betrouwbaarheid en efficiëntie van deze urnes was ook een tactiek om een eventuele nederlaag te kunnen aanvechten. Het is moeilijk te beschrijven hoe zo'n

klimaat elk serieus politiek debat onmogelijk maakt. Het is een echte oorlog waarbij de politieke tegenstander niet benaderd wordt als concurrent maar als vijand die moet uitgeschakeld worden.

Bolsonaro had naast deze lastercampagne nog andere troeven in handen voor de tweede ronde. In de eerste ronde worden naast de president ook parlementsleden, senatoren en gouverneurs verkozen. En daar hadden de partijgenoten van Bolsonaro het bijzonder goed gedaan. Zijn aanhangers hadden zowel in Kamer als Senaat de meerderheid behaald. Ook de gekozen gouverneurs van de drie grote kiescolleges São Paulo, Rio de Janeiro en Minas Gerais waren van zijn kant. Die zetten zich nu volop in om voor hem stemmen bijeen te krijgen. Bovendien werd ook het hele staatsapparaat ingeschakeld om kiezers te ronselen. Eén van de grote middelen was het strooien met geld voor de armste bevolkingsgroepen en nog nieuwe beloftes om hun levensomstandigheden te verbeteren. Ongelooflijk hoe de armen plots in de gunst van Bolsonaro waren gevallen!!! Een ander voorbeeld is de inschakeling van de federale verkeerspolitie die op de dag van de verkiezingen meer dan ooit actief was om bussen

en auto's tegen te houden en zo de meer Lula-gezinde kiezers vooral in het noordoosten het leven zuur te maken.

Lula had van de andere kant ook enkele troeven. In de eerste plaats zijn prestige uit zijn vorig presidentschap, dat niettegenstaande de corruptieschandalen en zijn (politiek gemanipuleerde) veroordeling en gevangenschap (achteraf vernietigd door het Hooggerechtshof!), nog vrij hoog staat aangeschreven vooral in het noordoosten. Daar haalde hij meer dan 60% van de stemmen. In Bahia was dit zelfs meer dan 70%.

Bovendien had hij als handig politicus een groot democratisch front kunnen vormen tegen de autoritaire en militaristische tegenstander, die zich vaak openlijk uitliet tegen de democratische instellingen en dreigde met een militaire staatsgreep. Als vicepresident had hij al een vroegere tegenstander gekozen uit een centrumpartij, de vorige gouverneur van São Paulo: Geraldo Alckmin. Een vroegere minister van het leefmilieu Marina Silva sloot zich ook aan bij de beweging. Een belangrijke kandidate Simone Tebet uit het centrum, die bij de eerste stemronde op de derde plaats was geëindigd met toch meer dan 4% van de stemmen en bijzonder goed was overgekomen versterkte de coalitie nadat Lula een deel van haar programma met o.m. een grotere gelijkheid en meer kansen voor de vrouwen, had opgenomen.

Na een nek-aan-nek-race haalde Lula het dan van Bolsonaro met 50,90 % tegen 49,10% van de stemmen. Het is daarbij niet onbelangrijk op te merken dat 1,43 % blanco, 3,16 % ongeldig en 20,58 % van de bevolking niet heeft gestemd. Dit is zo'n 25 % van het totaal aantal stemgerechtigden.

2. Wat nu?

In de eerste plaats opgelucht ademhalen. De voortzetting van het politiek Project Bolsonaro zou voor Brazilië en zelfs voor de hele wereld een ramp geweest zijn. Het zou een verdere aftakeling betekend hebben van sociale voorzieningen, steeds grotere verarming van heel wat mensen- nu reeds meer dan 30 miljoen die in extreme armoede leven- een nog moeilijkere toegang tot de publieke gezondheidszorg – de ontkenning van het coronavirus en de late vaccinatie zorgde in Brazilië voor bijna 700.000 doden!! , uitholling van de arbeidsrechten, verdere afbreuk van een degelijk onderwijs en stiefmoederlijke behandeling van alle culturele manifestaties. Het zou een verdere ontbossing en vernietiging geweest zijn van het regenwoud en andere natuurgebieden. De grootgrondbezitters en de ontginners van de bodemrijksdommen zouden nog meer de inheemse bevolking bedreigd hebben en alle controleorganen zouden nog meer ontmanteld zijn. Vrije en straffeloze toegang voor ongeremde exploratie en winstbejag. De grootste long van de wereld zou stilaan haar kracht verliezen.

In Brazilië zelf zouden we bovendien een verdere aftakeling meemaken van de democratische instellingen. Een door militairen gesteund autoritair regime zou een klimaat van verdachtmaking en zelfs gewelddadige uitschakeling van tegenstanders versterken. We kenden nu reeds enkele voorproefjes van wat er bij het begin van het nazisme in Duitsland gebeurde. De laatste jaren is het aantal neonazistische groepen in Brazilië enorm toegenomen. Wat misschien lange tijd aanwezig was in de Braziliaanse samenleving kwam langs Bolsonaro in het volle licht: racisme, vooroordelen tegenover de vrouw, bewoners uit het noordoosten en minderheidsgroepen, vervolging van mensen met andere seksuele geaardheid en totaal misprijzen van de armsten, waaronder de straatbewoners.

Het is spijtig vast te stellen dat een groot deel van dit gedachtengoed ondersteund werd door een religieus fundamentalisme, vooral verspreid in evangelische kerken, maar ook onder conservatieve katholieken. Die vormden het grote steunvlak voor de kandidaat die opkwam tegen communisme, tegen abortus en homoseksualiteit. Zijn grote slogan was voor de bescherming van vrijheid, familie en vaderland. In traditionele middens werd hij gezien als de beschermer van de goede moraal en de traditionele "christelijke" waarden.

We moeten er wel rekening mee houden dat het gedachtengoed van de Bolsonaristen nog sterk aanwezig zal blijven in een brede laag van de bevolking en een groot deel van de parlementairen die

in dit perspectief werden verkozen. Het gering verschil in aantal stemmen geeft duidelijk aan dat een grote groep mensen het niet zo nauw neemt met mensenrechten en democratische instellingen. Mensen die getekend zijn door het bolsonarisme zijn heel fanatiek en vaak heel gewelddadig. Onrust zaaien lijkt voor hen een middel om sociale, economische en politieke veranderingen tegen te gaan. De grote economische machten blijven protestacties financieren waarbij geregeld geroepen wordt om een nieuwe militaire interventie.

Toch is er hoop. Alleen al door de verkiezing van Lula komt er een streepje licht door de donkere wolken priemen.

Het is niet te ontkennen dat met Lula een ander sociaal model terug kansen krijgt. Zijn prioriteiten zijn duidelijk gesteld: uitroeien van de armoede met het terug invoeren van een beurs ter waarde van 6.000 reais voor de armste families met daar bovenop 150 reais voor elk kind tot 6 jaar. Hij wil bovendien een jaarlijkse aanpassing van het minimumloon iets boven de index. Er moet ook een serieuze inspanning gedaan worden om de maaltijden op school te verbeteren. Daarbij moet ook het hele schoolsysteem herzien worden.

Lula opteert voor een democratische structuur en manier van politiek voeren met zoveel mogelijk inspraak van alle betrokkenen. Mensenrechten zijn voor hem heel belangrijk en de minderheden zoals indiaanse bevolking, afro-descendenten,, homoseksuelen, seksueel anders geaarden moeten als gelijken beschouwd worden met respect van al hun rechten. Sociale rechtvaardigheid staat bij hem op het voorplan, wat inhoudt dat een samenleving met schrijnende ongelijkheid tussen een kleine groep superrijken en een grote meerderheid die in extreme armoede leeft niet zomaar in dezelfde richting kan verder evolueren. Er is een meer rechtvaardige inkomensverdeling nodig. Deze ongelijkheid moet ook op het vlak van de gezondheidszorg en het onderwijs teruggedreven worden. Er zijn derhalve investeringen nodig die de armere bevolkingsgroepen op alle vlakken betere levenskansen kunnen bieden.

Een ander aspect van de terugkeer van Lula werd reeds duidelijk bij zijn deelname aan de klimaatop in Egypte. Hij geniet internationaal prestige en is een felle verdediger van het regenwoud en de andere natuurlijke rijkdommen van Brazilië. Hij brengt Brazilië terug op het voorplan in de discussies rond bescherming van het klimaat en zal daar in eigen land ook werk van maken.

Het zal in elk geval heel belangrijk zijn dat de verkozen president niet alleen diplomatisch tewerk kan gaan met zoveel mogelijk steun van een breed democratisch front, maar ook met een sterke mobilisatie van grote groepen van de bevolking, vooral van de armsten en hen die voor hun sociale rechten opkomen.

Duimen dus maar voor een betere toekomst.

Acopamec in tijden van corona.

In het voorbij jaar bleven de activiteiten van Acopamec nog beperkt ten gevolge van het coronavirus. Er waren nog heel wat beperkende maatregelen tot het begin van de tweede semester. Vele cursussen en culturele activiteiten moesten tijdelijk afgeschaft worden of konden alleen een beperkt aantal deelnemers toelaten. Grote uitzondering daarop waren de bewoners van de casas-lar. Zij bleven daar ten gevolge van het virus in een soort quarantaine. Wij hebben er dan wel voor gezorgd dat vooral voor de meisjes een speciaal programma werd uitgebouwd met dans en theater. Dit had als resultaat dat zij een heel mooi stuk hebben kunnen opvoeren dat nogmaals aantoonde hoe belangrijk het is te blijven geloven in aangeboren talenten. Het spektakelstuk "Pernambaiano" bracht een vermenging van culturele elementen uit Pernambuco en Bahia met een muzikale achtergrond van de grote zanger uit het noordoosten van Brazilië, Luiz Gonzaga

De groep muziek, dans en theater van Acopamec.

De toneelgroep van Pernambaiana

Vanaf het tweede semester konden we met een talrijkere groep een nieuwe opvoering voorbereiden voor tegen het einde van het jaar.

Vanaf Juli konden veel activiteiten hernomen worden. Verschillende cursussen met onder meer bakkerij, elektriciteit, informática, voet en handverzorging, artisanat en haarkapper kregen weer een normaal verloop.

In oktober vierde Acopamec zijn 32-jarig bestaan. Dit was een gelegenheid om verschillende initiatieven te nemen waarbij onder meer het veelzijdig gebruik van de sporthal in het licht kon gesteld worden. Zo werd ondermeer een **voetbalcompetitie** georganiseerd tussen de twee grote clubs van Salvador, Bahia en Vitoria: de fameuze BA-Vi .

Voetbalcompetitie

Sport en spel, ook met de kinderen van de crèche

Er werd een **solidariteitsmaal** georganiseerd om extra fondsen te verzamelen. Bij deze gelegenheid werden ook enkele armere families uitgenodigd.

In Acopamec wordt ook gezorgd voor een **goede tandverzorging**. Binnen het geheel van de feestelijke activiteiten van oktober werd een speciale dag van preventie en verzorging ingelast met uitdeling van tandenborstels en een oefening in tanden reinigen. Een goed equipe van tandartsen, vrijwilligers en deelnemers van de cursus prothese was ter plaatse om alles in goede banen te leiden.

Om de feestelijkheden wat meer kleur bij te zetten kregen we ook een optreden van de **dansgroep van de betere leeftijd uit het Centrum Dom Lucas**. Een geanimeerde groep zorgde voor een mooi spektakel. Zowel voor de dansgroep als voor de toeschouwers een deugddoende belevenis.

Dansgroep van de betere leeftijd.

Een bezoek aan de groepen van het adoptieproject Agata Smeralda in het zuiden van Bahia.

Van 23 tot 27 augustus 2022 bracht ik een bezoek aan de groepen van het adoptieproject Agata Smeralda in het zuiden van Bahia. Na een lange periode waarin persoonlijke contacten moeilijker waren ten gevolge van corona, vonden we het noodzakelijk om nog eens ter plaatse te gaan kijken hoe de kinderen, adolescenten en jongeren er werden begeleid. We kozen ervoor om de heenreis langs de verschillende steden en gemeenten met 11 educatieve centra met de auto te doen. Dit betekende wel een afstand van 600 km afleggen tot het eindpunt in Porto Seguro. Maar we konden dit in etappes doen en met meerdere chauffeurs over toch vrij goede wegen. Op die manier kon zuster Cecilia Maracci, die als dokter jaren lang missionair werk in Afrika heeft verricht en vorig jaar in Salvador is aangekomen, nu ook voor de eerste keer deze streek en het werk daar beter leren kennen. Samen met haar reisde ook de algemene secretaris van het Project, Edneide O'dwyer met ons mee.

Onze eerste halte was **Travessão**, een klein en eenvoudig dorpje van zo'n 2000 inwoners, gebouwd langs een doorgangsstraat die het stadje Camamu verbindt met de grote baan die naar Itabuna leidt. Ter plaatse zijn er voor de jongeren uiteraard weinig of geen toekomstperspectieven. Ze leven meestal in zeer arme omstandigheden en er zijn heel weinig mogelijkheden tot vorming en ontwikkeling. Ze worden al zeer jong ingeschakeld in een overlevingsproces van de familie. Alle hens aan dek om minstens een minimum aan eten in huis te hebben. Langs het project en de plaatselijke werking openen er zich voor enkelen toch nieuwe mogelijkheden. In het vormingslokaal naast de kerk, waar we door de plaatselijke pastoor en de lokale verantwoordelijke werden ontvangen, konden we luisteren naar het verhaal van enkele adolescenten en het getuigenis van twee monitoren, die van jongsaf aan de socio-educatieve activiteiten hadden deelgenomen. Francisco Cândido, 27 jaar, van kindsaf als hyperactief bestempeld met duidelijke mentale beperkingen, is een goed bewijs dat integratie mogelijk is. Hij groeide op tot een jongere met verantwoordelijkheidszin, een geliefd persoon in de gemeenschap, altijd aanwezig bij de vormingsactiviteiten. Niettegenstaande alle beperkingen zeer graag gezien en in staat een grote graad van autonomie op te bouwen en kleine klusjes op te knappen. Eronilton Sena, 28 jaar, toont zich duidelijk heel dankbaar en erkentelijk voor de grote verandering in zijn leven dankzij de steun van het project. Als kind werd hij door zijn vader

verlaten. Vrij vroeg verloor hij ook zijn moeder die stierf aan een kanker. Hij wist van alle aangeboden kansen gebruik te maken en langs de ontvangen steun kon hij op school blijven. Hij doorliep het lager en het middelbaar onderwijs, volgde daarna een technische cursus en schreef zich nadien in voor een cursus aan de universiteit in de richting milieu. Hij is momenteel aan een doctoraat aan het werken. Hij is nu professor in sociologie en filosofie in een openbare school in de buurt. In de mate van het mogelijke komt hij steeds terug naar zijn geboortedorp om daar mee te werken aan de vorming van de jongeren, voor wie hij een voorbeeld wil zijn dat het mogelijk is te slagen in het leven, ook als de omstandigheden niet zo gunstig lijken. Hij wil aan de gemeenschap teruggeven wat hij daar heeft ontvangen. We vertrokken met veel voldoening in het besef dat het de moeite loont te investeren in vorming, zelfs in zeer eenvoudige lokalen en met weinig middelen. Dat het belangrijk is de nodige aandacht te hebben voor elk kind en adolescent die wordt begeleid, en dat er zich zo heel wat nieuwe mogelijkheden kunnen aandienen. Kleine steun kan soms een groot verschil betekenen.

Een zicht op het dorpje Travessão en ontmoeting met enkele adolescenten.

Onze tweede halte was **Itabuna**, één van de grotere steden van Bahia met zo'n 250.000 inwoners. We hebben er vier groepen. De stad wordt doorkruist door een grote rivier. In december was die ten gevolge van de zware regenval buiten zijn oevers getreden en kwamen verschillende wijken volledig onder water te staan. Vele huizen uit een armere buurt, waar veel van onze kinderen wonen, werden door het water meegesleurd. Het **Centrum Maria Magdalena** ligt in die wijk en heeft daar via noodhulp heel veel betekend voor de getroffen gezinnen. We waren opgetogen als we konden vaststellen dat niettegenstaande de grote overstromingsramp de activiteiten met de kinderen, adolescenten, jongeren en hun families een nieuwe start hadden kunnen nemen. We waren getroffen door het enthousiasme van allen die in het Centrum aanwezig waren. Er was een groep moeders aan het dansen onder leiding van een jonge monitor. Adolescenten van de capoeiragroep en de voetbalploeg kwamen zich voorstellen. Twee jongeren van de groep maken deel uit van een voetbalploeg van Itabuna in de tweede afdeling van Bahia. Nadien hadden we ook nog een gesprek met de aanwezige jongeren die ons konden vertellen over het belang van het project in hun persoonlijke ontwikkeling. Telkens ontroerende getuigenissen.

Dansende moeders

Capoeira

Jongeren aan het woord

Toekomstige voetbalsterren

We zetten ons bezoek verder naar de **vereniging Paulo Tonucci**. Die hadden vroeger een klein schooltje, maar dankzij de steun uit Italië beschikken ze nu over een vrij groot en goed uitgerust gebouw. Gelegen op een heuveltop krijg je het al van ver in het vizier. De groene kleur van de hoop contrasteert tegen de blauwe lucht en de vrij eenvoudige woningen die het omringen

In de verschillende lokalen worden voor kinderen en adolescenten socio-educatieve activiteiten georganiseerd. We ontmoetten er slechts twee groepen kinderen die er speciale bijscholing krijgen en bezig waren zich voor te bereiden op een speciale folkloredag. We waren enigszins ontgoocheld omdat er veel minder kinderen aanwezig waren dan er bij ons staan ingeschreven. In gesprek met de coördinatie en de opvoeders bleek dat er financiële moeilijkheden zijn en dat het aantal activiteiten en opvoedend personeel daardoor werd verminderd.

Kinderen in de instelling Paulo Tonucci

We overnachtten een eerste nacht in een familiaal hotelletje in Itabuna om 's anderendaags ons bezoek te beginnen in het **gemeenschapscentrum Zuster Magarida**. Dit is weeral een imposant gebouw dat honderden kinderen en adolescenten begeleidt.

Zicht op de stad Itabuna vanuit het centrum zuster Margarida.

Er is een hele ploeg opvoeders in volle activiteit. De kleinsten komen we tegen als ze in de gang in mooie rijen terugkomen van een bad, van een spelactiviteit, van een knutselhoek of van een versnapering tussendoor. We doorlopen enkele lokalen, begroeten de kinderen en slaan een babbel met enkele opvoeders. We snuiven reeds de aantrekkelijke geuren op van de keuken waar het middagmaal wordt klaargemaakt. Na de maaltijd hebben we een bijeenkomst met een groep opvoeders, de coördinatieploeg en enkele leden van de algemene directie. We krijgen een mooie videomontage te zien over de 35-jarige aanwezigheid van de instelling in de gemeenschap met de voorstelling van de belangrijkste activiteiten: crèche, bijscholing, bibliotheek, dans en muziek voor adolescenten en jongeren, ontmoeting met de families en uitdeling van voedselpakketten. We konden vervolgens een bezoek brengen aan de in opbouw zijnde vleugel voor beroepsopleiding. Dit belooft een belangrijke bijdrage te leveren voor een toekomstige werkgelegenheid van de jongeren. Een belangrijk moment van dit bezoek was een opvoering van de balletdanseressen en een dialoog met de aanwezige adolescenten en jongeren, die een beetje vertelden over het belang van de instelling en de verandering die dit in hun leven had teweeggebracht. Zulke getuigenissen steken ons steeds een riem onder het hart. We verlieten Irmã Margarida met grote voldoening en de zekerheid dat langs zulke opvoedingsprojecten voor heel veel jonge levens nieuwe toekomstperspectieven open gaan.

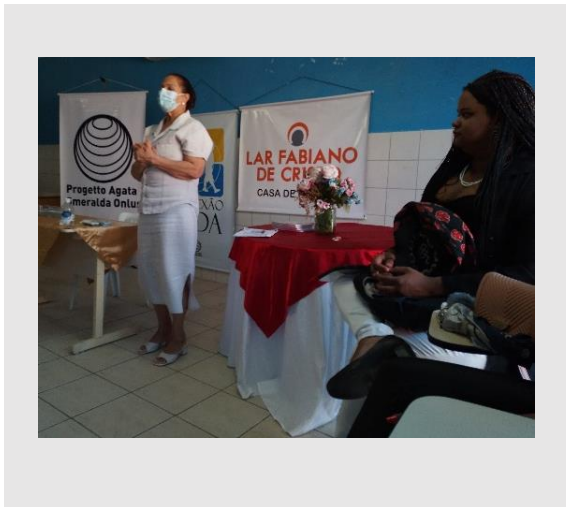
Ballet in Irmã Margarida

In gesprek met adolescenten en jongeren

In de late namiddag hadden we in de **Lar Fabiano de Cristo** een ontmoeting met alle verantwoordelijken van de verschillende groepen in de streek van Itabuna en Ilheus. Het was de bedoeling met hen een evaluatie te maken van het werk dat mogelijk was geweest in de moeilijke omstandigheden van deze pandemie.

We konden vaststellen dat niettegenstaande de beperkingen die door het coronavirus waren opgelegd de begeleiding van de kinderen, adolescenten en jongeren nooit was opgegeven. Er werd integendeel met nog meer inzet gewerkt om tot mooie resultaten te komen. Hoop werd levendig gehouden.

Bijeenkomst met de lokale verantwoordelijken in de stad Itabuna.

Op 25/08 bezochten we de groepen in **Ilheus**. De eerste halte was in het **instituut Emilia de Brito** in de wijk Vilela bij het binnenkomen van de stad. Deze wijk werd zwaar geteisterd bij overstromingen in december van vorig jaar. We hoorden er hoe verschillende gezinnen die alles hadden verloren door de plaatselijke gemeenschap werden geholpen. Enkele moeders vertelden met veel enthousiasme en grote voldoening hoe hun kinderen en kleinkinderen waren geholpen door de activiteiten die in deze instelling werden aangeboden. Enkele oud-leerlingen gaven een persoonlijk getuigenis

Enkele moeders getuigen

Doordat ons eerste bezoek van de dag wat langer uitgevallen was dan voorzien moesten we ons haasten naar de overkant van Ilheus, waar de **groep Vila Lydia** op ons wachtte. Daar hadden we vroeger een crèche onder de leiding van een Nederlandse zuster Maria Batist Cuypers. Die is enkele

jaren geleden naar Nederland teruggekeerd en is er vorig jaar overleden. Ze was altijd heel blij als ze met mij een mondje Nederlands kon praten. De crèche bestaat er niet meer maar er worden allerlei activiteiten georganiseerd voor de kinderen en adolescenten uit de buurt. We ontmoetten er onder meer de leraar capoeira en enkele jongeren brachten ons enkele gitaarnummers. We waren blij te kunnen vaststellen dat er een groep verantwoordelijken is die nu op een nieuwe manier het werk van onze geliefde zuster Batista verderzet. Aan de andere kant van Ilheus bezochten we de **groep ACEAI**. Om tot daar te geraken reden we langs een aantal kilometers prachtig strand. Het is er volgebouwd met honderden appartementen en huurhuisjes die jaarlijks duizenden toeristen aantrekken. De groep is sinds vorig jaar moeten verhuizen van een vrij comfortabel complex naar een nu veel kleinere ruimte. Er kunnen nu veel minder activiteiten georganiseerd worden en het aantal kinderen, adolescenten en jongeren dat kan begeleid worden is ook sterk verminderd. Toch konden we genieten van de danspassen van enkele aanwezige adolescenten.

Balletoefeningen

Op vrijdag 26/08 gingen we terug de straat op richting **Itapebi**. Het was een regenachtige dag en we moesten langs een vrij bochtig parcours, met heel wat camions op de weg, veel met aanhangwagens om cipressenhout te vervoeren. In de streek waar we doorreden is heel wat oorspronkelijk woud door deze plantages verdrongen. De ontbossing heeft hier grote schade aangericht. We werden onderweg opgehouden door twee ongevallen. Het eerste betrof een omgekantelde, zwaarbeladen camion. In het tweede geval ging het om een motorrijder die in botsing was gekomen met een vrachtwagen. Gelukkig geen dodelijke slachtoffers.

Itapebi is een kleine gemeente van zo'n 10.000 inwoners. Het telt maar een paar straten, met tientallen kleine winkeltjes. Alles is er vrij eenvoudig. Weinig toekomstperspectieven voor de jongeren die er naar de stad moeten trekken om te studeren en later eventueel werk te vinden. De **crèche Jesus Amparado** is er de toevlucht voor bijna alle moeders van de lokaliteit. Zoals overal werden we ook hier met veel blijdschap ontvangen en konden we een bezoek brengen aan de verschillende klaslokalen en slaapzaal van de kleinsten. Adolescenten en jongeren vergastten ons op aangenaam gitaarspel en mooie dans.

Aangenaam gitaarspel

Dansgroep

Bezoek aan de kleinsten.

De zang groep.

Na het middagmaal reisden we verder tot **Eunapolis**. Dit is een gemeente van zo'n 120.000 inwoners. Er is een vrij bloeiend economisch leven. Er zijn ook heel wat favelas, waar de armste bevolking in schamele huizen woont. In één van zo'n wijken bevindt zich de **crèche Sagrado Coração de Jesus**. Bij het binnenkomen werden we opgewacht door een groepje musicerende kinderen. We volgden samen met enkele moeders en een grote groep kinderen de opvoering van stijlvolle balletdanseresjes. Nadien hadden we ook een koffiepauze en beluisterden we het getuigenis van enkele ouders en leerlingen.

Aandacht voor de jonge balletdanseresjes

Zaterdag 27 augustus 2022 was de laatste dag van een deugddoend terugzien van zoveel groepsverantwoordelijken in de verschillende instellingen die door het Project Agata Smeralda

ondersteund worden. 's Morgens waren we te gast op een groot verjaardagsfeest van de **crèche Cruz da Malta** in de gemeente **Vera Cruz**. Voor de gelegenheid was de gemeentelijke sporthal die vlak bij de crèche ligt, ter beschikking gesteld. De zitplaatsen waren er volzet met ouders en sympathisanten en een grote groep kinderen en adolescenten. Zelf mochten we plaatsnemen dicht bij een geïmproviseerd podium. Daar mochten we nog eens getuige zijn van zang-sport en danstalenten. En natuurlijk mocht de verjaardagstaart niet ontbreken.

Capoeira groep

Dans

Na het middagmaal reden we naar de toeristische stad **Porto Seguro** en het nabijgelegen **Santa Cruz Cabralia**. Hier troffen we de oudste getuigen aan van de Portugese verovering. In Santa Cruz Cabralia kwamen de Portugezen aan land en is er een monument opgetrokken in de vorm van een kruis dat herinnert aan de eerste mis op Braziliaanse bodem. Spijtig genoeg is het hele plein erom heen dat vroeger nog open lag nu helemaal bezet met barakken waar vooral indianen uit de streek hun artisanat proberen te verkopen. Het is het ene winkeltje naast het andere en zo heeft de plaats heel wat van zijn authenticiteit verloren. Hetzelfde kan gezegd worden van het oude stadsgedeelte in Porto Seguro. Ook daar heeft het commercieel aspect het gehaald op het bewaren van het koloniale verleden.

Reeds bij valavond dienden we onze huurauto in en trokken we naar het vliegveld waar onze terugreis op voorhand geboekt was. Na een goed uur vliegen waren we terug in Salvador. We konden met veel voldoening terugblikken op een deugddoend en geslaagde bezoek, het terugzien van vele groepsverantwoordelijken en de zekerheid dat er, dankzij de steun die het Project nog kan schenken, op veel plaatsen heel goed werk verricht wordt dat vooral kansarme kinderen, adolescenten en jongeren ten goede komt.

Met financiële steun kan u nog steeds terecht op bankrekeningnummer **BE69 1215 4812 7678**
BIC : CTBK BE BX t.n.v. SOS-Brazilië – Michel Ramon, Jabbeke.

Giften vanaf 40 € zijn fiscaal aftrekbaar mits storting op bankrekeningnummer **BE 66 7380 3734 7143**
BIC : KREDBEBB van Kontinenten vzw, Brugge, met vermelding van naam, voornaam en rijksregisternummer + bestemd voor Projecten Acopamec, Brazilië.

Met dank voor uw steun !

Graag een seintje indien u de nieuwsbrieven niet langer wenst te ontvangen :

Email: jacobs.p@hotmail.com . Paul Jacobs, Kastanjebosstraat 19, 8490 Jabbeke – gsm 0468/168 329